

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill. Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilvánt.: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Szechenyi-kör s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz. Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Kézsmárk vagy Eperjes?

Thököly Imre dicső fejedelmünk hamvairól van szó: hol tegyék örök nyugalomra, Kézsmárkon vagy Eperjesen?

Többen szólta már hozzá ehhez a kérdéshez, különösen Kézsmárk erősen kardoskodik a maga jussa mellett s csinálja a hangulatot fent és alant egyaránt. Megnyerni törekszik mindenkit, akinek csak némi befolyása van ennek az ügynek az eldöntésére.

Hallgatva figyeltem eddig ezt a mozgalmat mind a mellett, hogy illetékesnek érzem magamat a felszólalásra, miután Thököly korával sokat foglalkoztam s egy hosszabb tanulmányt is irtam róla. Hogy végre most mégis felszólalok, nem azért teszem, hogy a megjelent cikkeket egygyel szaporítsam, hanem azért, hogy a dolgot egy olyan oldalról világítsam meg, amivel a jó kézsmárki sugalmazók és sugalmazottak édeskeveset törődnek. A kézsmárkiaknak csak arra van gondjuk, hogy a magyar szabadság egyik Mekkája az ő városuk legyen, és erre csak egy argumentumuk van: hogy a Thökölyek ősi fészke Kézsmárk s maga Thököly Imre is ott született.

Szó sincs róla, hogy ezt valaki elvitathatná tőlük. A Thököly család ősi fészke Kézsmárk; itt lett gazdaggá, hatalmassá s Thököly Imre a kézsmárki várkastélyban született, ott élte le első gyermekéveit. Mindez azonban csak a várkastélylyal van kapcsolatban. A hamvak

elhelyezésének kérdésében tehát ez a vár elsőrangú szerepet játszik, s ennek jelentőségét még emeli az, hogy a várkápolna, melyet a Thököly család építtetett, teljesen ép s van sírboltja is, hova a Thökölyiek temetkeztek.

Ha tehát a kézsmárkiak a Thököly-vártemplomba temethetnék el nagy fejedelmüket, egyetlen szava sem lehetne ellene senkinek; akkor ennek a cikknek megírásához hozzá se fogtam volna, mert engem nem a lokálpatriotismus vezet, annál kevésbé az a hiúság, hogy a fejedelem az én lakóhelyemen legyen eltemetve, hanem egyedül csak az, hogy *mélto helyen* pihenjen.

A jó kézsmárkiak azonban elfelejtették annak idején egyházuk számára a vártemplomot biztosítani. Mi volt az oka? kényszerűség, közönyösség, vagy nagylelkű tolerancia? arról számoljanak be ők. Annyi tény, hogy az most katolikus kápolna. Persze hogy akkor még sejtelmük sem volt arról, hogy egykor milyen nagy szükségük lesz erre a templomra. Thököly emléke is elmosódott náluk; mert alig hiszem, hogy a kézsmárki magistratus és az egész polgárság reflectált volna rá valaha. Most pedig már vagy nem tudják, vagy nem merik ezt a kényes dolgot bolygatni. Így hát Thököly Imrét a vártemplomba nem lehet eltemetni, mert a fejedelem, pót-végrendeletében, világosan és határozottan kijelentette, hogy *lutheranus templomba* temessék el.

Ha azonban Thököly Imrét ősi családi fészkeinek templomába nem lehet eltemetni, akkor

egyszerre elesik Kézsmárk minden jussa a szent hamvakhoz.

Az evang. egyház újabbkori monstrosus templomáról, melynek sírboltja sincs, ne is beszéljünk.

Magának a városnak nagyon kevés köze van annak a szabadságharcznak nagy traditójához, mely Thököly nevéhez fűződik; még kevesebb köze van a kézsmárkiak kegyeletének az egész családhoz. Sőt ellenkezőleg: Kézsmárk városa nem csak hogy nem szerette a Thököly családot, hanem még gyűlölte is, s minden áron arra törekedett, hogy a hatalmas család befolyása alul kivonja magát. Készséggel elismerem, hogy volt rá elég oka.

Próbálják meg csak a kézsmárki cikkirók városuk régi följegyzéseit lapozgatni; azt hiszem, ráakadnak azokra a kellemetlen surlódásokra, melyeknél fogva a Thököly család a kézsmárki polgárság előtt gyűlöletessé lett. *Kegyelet* tehát nem fűzi Kézsmárkot a Thökölyek emlékéhez.

Annál inkább Eperjest!

A Thökölyek segítették fölépíteni nagy Collegiumát s ennek legbuzgóbb, leghatalmasabb pártfogói voltak. Minket tehát a legbensőbb emlék s a legforróbb hálaérzet fűz ahhoz a családhoz, mert a legdrágább szellemi örökség szállott reánk tőle.

Magát Thököly Imrét is alig kapcsolja valami emlék Kézsmárkhoz. Gyermeke s legzsebébe éveit töltötte ott; alig van annak olyan mozzanata, mit érdemes volna fölemlíteni, s ez sem

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

A magyar opálbányák.

Írta: W. H. Shrubsole.*

Emberemlékezet óta a legszebb drágakövek egyikének van elismerve a nemes-opál, gyönyörűen csillogó szivárványszínei miatt, a melyeket elragadó változatos sárgával áraszt a szerint, minő helyzetben szemléljük. E drágakő egyedüli forrása évszázadokon át az a bánya volt, mely a Kárpátok déli lejtőjén fekszik, egy Vörösvágás nevű csinos falu közelében, nem messze Eperjes városától. Már a ker. időszámítás kezdete előtt is ismerték és ékköül használták az opált; s Plinus (Kr. sz. e. 60-ban) említést tesz néhány opáldarabról, a mely valószínűleg ebből a bányából került ki Némi itt talált, rendkívül kezdetleges eszközök szintén tanúskodnak a magyar opálbánya nagy régiségéről. Történelmi emlékek tanúsága szerint a középkorban magánosok voltak a bánya tulajdonosai és kiaknázói; ámde már 1687-ben az állam birtokába ment át s egyelőre bérlők művelték. Miután a nyers opált elválasztották a sziklatalajtól (a mely itt a vulkánikus eredetű andezitből áll) s a melyben erek- és telérekben fordul elő, a szebb darabokat Konstantinápolyba küldték csiszolás végett; s mivel a kész ékköveket ez utóbbi helyről küldték szét, az az általános nézet támadt Nyugat-Európában, hogy valami keleti bányából származnak. A mi a legújabb időköt illeti, megemlítem, hogy 1880-ban a bánya bérletét egy ékszerész czég nyerte el, a mely tökéletesebb segédeszközökkel fogott annak kiaknázásához, s csiszoló-műhelyt is létesített.

* W. H. Shrubsole, a minap itt járt angol társaság vezetője, angol professzor írta ezt a cikket, mely a «Whitley Gazette»-ben jelent meg.

1896-ban a magyar kormány egy s más okból nem újította meg a bánya bérletét (mely akkor éppen lejárt volt) hanem maga vette kezelés alá s modernbb gépezetet szerzett be. Ez időtől kezdve nagyobb mértékben folyik a kiaknázás, s ennek eredményeként évenként sok ezer gyönyörű példányt termelnek. Ezek általában borsó- vagy lencse-, némelyek babszemnagyságúak, de mandulanagyságúak sem ritkák. Jelenleg 26,000 karat súlyú csiszolt példány van készletben. Csak szakértők ítéltetik meg ennek a tényleges értékét.

Néhány évvel ezelőtt, mikor Ausztráliában még nem találtak volt opált, ekkora tömeg megvétele igen nagy pénzösszegbe került volna Church tanár ugyanis «Precious Stones» (drágakövek) című, 1901-ben megjelent művében azt mondja, hogy a csak egy karatnyi súlyú nemes-opál darabok körülbelül 3 fontot érnek.

A nemes-opál mellett gyakran más opálfajok is fordulnak elő, még pedig nem egyszer ugyanabban az érczben. Az egyik változat, mely «Oculus mundi» néven ismeretes, a bányában épp oly színgazdag, mint a nemes fajok, de a szabad levegőn színei lassanként elhalványodnak, mivel víz párolog el az opál apró lyukacskaiból, a melyek a fényt megtörik és szétszórják s ennek folytán oly csodaszép szivárványszíneket játszanak. Egy másik változatnak az a sajátja van hogy vízbe merítve elveszti gyönyörű színezetét, mert a lyukacskaí teljesen megtelnek vízzel. Ha ellenben e példány megszárad, szépsége visszatér.

Egy másik példány — melyet e sorok írója szerzett meg a bányában — világosan mutatja, hogy az opál silíciumdioxid-oldatot tartalmazó vízcspepekből keletkezett, olyasformán, mint a hogy az oldott-mészből cseppkő képződött. Egy kis üreg t. tejérről mindmennyi apró stalaktit (cseppkő) gyanánt nagyszámú opáldarabka csüng le s az üreg alján félgömbalakú benyomó-

dások láthatók, melyeket a lehulló cseppek hagytak hátra az akkor még kocsonyanemű anyagban. Ilyen példány még nem található geológiai gyűjteményeink egyikében sem.

A munkások ide s tova fészkekre vagy tömszre is bukkannak s így kis területen igen értékes anyagot találnak. 1889-ben találtak egy opálfészket, melynek méretei 80x50x25 cm. voltak. E lelet gazdaságát eléggé megvilágítja az a tény, hogy két hónapon át 73 munkás folyvást avval volt elfoglalva, hogy az innen származó elsőrangú opáldarabokat kivágja és csiszolja, s a másodrangú kövek feldolgozása ugyanannyi munkába került. Egyes években 25 ezer karatot bányásztak (Egy karat tudvalevőleg 0.205 gr.) 1897. óta csak elsőrangú köveket dolgoztak fel s így természetes, hogy az eladásra kerülő opál mennyisége kisebb, de minősége sokkal jobb. A bányaművek összesen 3645 acres-nyi* tért foglalnak el s rendszeren 140 munkást foglalkoztatnak.

A magy. kir. belügyminiszter úr ő kegyelmessége e rendkívül érdekes hely megtekintésére meghívta a Polytechnik Touring Association által tervezett magyarországi kirándulás résztvevőit s e magas tisztviselő, ki a bányát ellenőrizi, legutóbbi, Mr. Shrubsolehoz intézett levelében a következőket írja: «Ebben az esetben gondoskodni fogok arról, hogy Ön s társaságának tagjai szívélyes fogadtatásban részesüljenek».

Utazóink tehát megragadhatják ezt a kedvező alkalmat arra, hogy meglátogassák Európa egyetlen opálbányáját, ott bejárják a sziklafolyosókat s esetleg egyik-másik helyütt lássák csillogni a drágaköveket a falakon, vagy a tetőn és megtekintsék az ősrégi tárnákat, a melyek sok évszázadokon át óriási mennyiségű ékkövet szolgáltattak.

* 1 acres = 0.4046 hektár.

Jelen számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

a városhoz, hanem csak a várkastélyhoz fűződik, mely pedig a kézmárkiaknak ellenszenves volt.

Ellenben Eperjeshez fűzi Thökoly Imrét az élet legfontosabb időszaka, az öntudatos művelődés alapvető kezdete. Thökoly Imre harmadfél éven át volt az eperjesi Collegium növendéke. Nagy szelleme, bámulatos tehetsége itt bontotta ki szárnyait ahhoz az égbetörő röpléshez, melyhez hasonlót csak a legkritkább esetekben mutathat föl a történelem. Későbbi korában, nagy küzdelmeiben is eperjesi iskolatársai voltak legbizalmasabb emberei.

És még egyet.

Midőn korszakalkotó nagy küzdelmét megkezdte, midőn a kurucz szabadság szent harcát vívta: vajjon mit tett érte Kézsmárk? Volt-e csak egy bakter-alabárd, melyet abban a városban Thökoly ügyéért fölemeltek volna?

És mit tett érte Eperjes?

Eperjes polgárai vérüket ontották érte a legválságosabb időben.

A labanczok 1685-ben július 17-ikén vették ostrom alá a kurucz Eperjest. A kurucz és német zsoldos őrséghez csatlakozott a város elszánt polgársága. A két hónapig tartó ostrom idején a polgárság vitézségben még a katonákat is felülmúlta. A védők vakmerő kirohanásaikkal nagy károkat okoztak az ostromlóknak. Schulz tábornok július 26-ikán éjjel kemény rohamot intézett az alsó kapu ellen. Mind a polgárok, mind a katonák bámulatos vitézséggel védték a falakat. Még az asszonyok is részt vettek a küzdelemben; forró vizet, köveket zúdítottak az ostromlókra. Három órai véres harc után az osztrák-labancz had leforrázva, véres fejvel futott vissza sánczai közé. Szeptember 4-ikén a várfalat már megbontották az ágyúgolyók, s a Mészáros-torony nagy részt kapott. De a polgárság még ekkor sem akart engedni. Csak mikor az elcsüggedt német zsoldosok szeptember 11-ikén egy kis kaput nyitottak meg a császáriak előtt s ezek a városba benyomultak... midőn már minden veszve volt: a tanács csak akkor tűzte ki a fehér zászlót...

Nos hát állj elő Kézsmárk, vedd le a süvedet!

Mikor harcoltál te így a kurucz szabadságért s annak hős fejedelméért Thökoly Imréért?!

Most pedig szeretnél diplomata fogásokkal a szent hamvak Mekkájává lenni, miután a Thökoly családnak még a templomát és abban a nyugvó ősök csontjait sem tudtad megvédeni!

De Eperjes *nevelte* Thökolyt, Eperjes *vért* ontotta érte nagy, nehéz küzdelmében, és Eperjesnek meg van még ősi temploma a szent hamvakhoz méltó sírboltjával.

A két város közül hát melyiknek van nagyobb jussa Thökoly hamvaihoz?

Te felelj rá, én jó magyar közönségem!

Csengey Gusztáv.

Eperjesi Tanítók Háza.

Alig néhány éve, hogy a Sárosvármegyei Általános Népművelődési egyesület, a vármegyei tanítóság közönségéhez képest, nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy Eperjesen, a vármegye központjában tanítók házat létesít, a melynek célja egyrészt, hogy a vármegye területén a népoktatási tanintézeteknél, ezek jellegére való tekintet nélkül, működő népművelők — tanítók, tanítónők, óvónők stb. — gyermekei és árvái a tanítók háza internátusában mérsékelt vagy kedvezményes díj mellett teljes ellátásban és lakásban részesüljenek és tanulmányaikat, állandó felügyelet mellett, a helyben

levő tanintézetekben akadálytalanul folytathassák; másrészt pedig, hogy elaggott szegény tanítók gyámoltást, otthont nyerjenek.

Ezen nemes és üdvös cél elérésére, a mely Budapest és Kolozsvár példájára már több vidéki városban is tettenest öltött, a Sárosvármegyei Általános Népművelődési egyesület tagjai anyagi áldozatoktól sem riadtak vissza és a tanítók háza alapjának gyarapítása végett önként évi 4 korona fizetésére kötelezték magukat.

Az Eperjesi Tanítók Háza létesítésének eszméje lelkes visszhangra és pártolásra talált nemcsak a vármegye törvényhatósági bizottságánál és vezető köz-művelődési egyesületünkénél: az Eperjesi Széchenyi-körnél, a melyeknek érdeklődéséből a tanítók háza alapja a vármegyei köz-művelődési alaptól évenként tekintélyesebb összeggel gyarapítottatik, de a tervezők segítségére siettek adományaikkal a vármegyei pénzintézetek és ipari részvénytársaságok, a tanítóság körén kívül eső más érdeklődők és a nagyközönség is, utóbbi azáltal, hogy a vármegye különböző vidékein az alap gyarapítására rendezett előadásokon tömegesen megjelenve, filléreivel szívesen áldozott a cél mielőbbi elérésére.

Ennek az általános érdeklődésnek tulajdonítható az az örvendetes tény, hogy az alap rövid négy évi gyűjtés után 10,000 koronánál nagyobb összeggel rendelkezik, a mi lehetővé teszi, hogy most már határozottan megvalósítására is lehet gondolni és hogy az egyesület már a megvalósítás részleteivel is foglalkozhatik.

Részünkről a megvalósítást, a nélkül, hogy ezáltal az egyesület, illetőleg a választmány és a közgyűlés határozatának elébe akarnánk vágni, a következő módon véljük elérhetőnek:

Mindenekelőtt az egyesületnek, már meglévő határozatához képest, Eperjes szab. kir. városához kellene fordulni oly kérelemmel, hogy a jelzett célra megfelelő telket adományozzon; vagy ha ez leküzdhetetlen akadályokba ütköznék, támogassa az ügyet a város, a melynek érdekében áll, hogy egy, forgalmát is emelő közintézetet gyarapítsák, ingyenes vagy legalább kedvezményes építési anyaggal, vagy ennek megfelelő pénzzértékkel.

A telek beszerzési költségeire, a legrosszabb esetben, a már rendelkezésre álló alap fordíthatnák; az építkezésre és berendezésre pedig törlesztéses kölcsönről kellene gondoskodni, melynek biztosítására lekötetnék a tanítók házában telke és épülete, a kölcsön törlesztésére pedig fordíthatnák: a remélhető állami segélyből 500 kor., a vármegyei köz-művelődési alaptól 500 kor., az állami elemi iskolai tanítók, tanítónők és az állami óvónők által felajánlandó tanítóegyesületi gyűlési napi- és fuvardíjakból 7—800 korona, iskolai mulasztási büntetéspénzekből 6—700 korona, tagsági díjakból 200 kor. Az utolsó tételnél csak a nem állami tanerőktől remélhető minimális összeget vettük számba, mert az állami tanerők annak fejében, hogy a tanítóegyesületi kör- és közgyűlések utáni napi- és fuvardíjaikat a tanítók háza javára felajánlanák, a tagsági díjak fizetése alól felmentetnének.

Az adományokból és az ezentúl is rendezendő előadásokból stb. befolyó összegekből a tanítók háza épületének fentartására szükséges alap, esetleg internátusi alapítványi helyek létesítenének.

A törlesztéses kölcsön valamelyik vármegyei alaptól, vagy valamelyik fővárosi vagy vidéki pénzintézetből, esetleg az Eperjesi Takarékpénztártól, a melynek tekintélyes pénzkészlete van, vétetnék fel. Pl. a Dél-magyarországi Tanítóegylet az általa Temesváron létesített konviktus felépítésére Temesvár szab. kir. város árvaszékétől kapott nagyobb törlesztéses kölcsönt.

Ezekkel csak röviden rá akartunk mutatni a megvalósítás lehetőségére.

A Sárosvármegyei Általános Népművelődési egyesület teendője, hogy a kérdéssel Eperjesen tartandó legközelebbi évi rendes közgyűlése alkalmából behatóan foglalkozzék és központi választmánya, vagy ennek kebeléből választandó szűkebbkörű bizottság által az ügyet előkészíttesse és a létesítés stádiumába juttassa.

Meg vagyunk győződve, hogy az ügy iránt, népművelők körében, vármegyeszerte mutatkozó érdeklődés és lelkesedés mielőbb az ügy teljes diadalát fogja eredményezni.

HIREK.

— **Művész-hangverseny.** Élvezetes hangversenyben lesz része szeptember hó 16-ikán városunk zenekedvelő közönségének. Megérkezik ugyanis **Kneisel A.** tanár, világhírű hegedűművész. Kneisel tanár — mint a nekünk bemutatott világlapokból, fejedelmek és zenei kapacitások elismerő-leveleiből meggyőződünk — már bejárta Európa összes nagyobb városait és mindenütt fényes dicsőséget, diadalt aratott. A nyugateurópai világlapok mindannyian a legnagyobb bámulat és elismerés hangján nyilatkoznak játékaról, a melyben felalálható mindazon minőség, a melytől elsőrangú művészsé avatja és a legnagyobb hegedűművészekkel helyezik egy kategóriába. Kneisel volt Kubelik egyik mestere. Közönségünkre vár most a feladat, hogy töltsék meg ez estén az utolsó helyig a hangverseny színhelyét, a városi színházat, ezzel dokumentálva fejlett műízlését és szaporítva a művész bámulóit. A hangversenyt a következő műsorral fogja megtartani a kiváló művész:

1. a) TARTINI: Sonata. Ördög trillája.
- b) WIENIAWSZKY: Fantasia.
- c) BEETHOVEN: Hegedű-hangverseny.
2. a) KNEISEL A.: Ária.
- b) ERNST H. W.: Airs Hongrois.
- c) BACH J. S.: Ária.
3. a) PAGANINI: Boszorkány-tánc.
- b) SARASATE: Czigányélet.
4. a) BAZZINI: Le rond de Lutius.
- b) REMÉNI—KNEISEL: Repülj fecském.
- c) PAGANINI: Mózes. Ária G-húron.
5. a) KNEISEL: Román rhapsodia.
- b) JOACHIM—BRAHMS: Magyar táncok.
- c) KNEISEL: Fantasia. Mazurka.
- d) SAINT-SAËNS: Havanaise.

Kezdeté esti 8 órakor. Helyárok a rendes színházi helyárok. Jegyek előre válthatók *Kösch* Árpád üzletében.

— **Kitüntetett főiskolai hallgatók.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium HÍVATATOS KÖZLÖNYE, szept. 1-jei számában teszi közzé azoknak a főiskolai hallgatóknak neveit, a kik kitüntetéssel tettek vizsgát. Az *eperjesi jogakadémián* kitüntetéssel képesítették az első alapvizsgán: *Dede Lajost* és *Dorner Emilt*; a második alapvizsgán: *Brájer Márton*, *Nehiba Jenőt*, *Ondrejovics Kálmánt*, *Sziklay Bélát*, *Toth Miklóst* és *Weisz Károlyt*; a jogtudományi államvizsgálaton: *Sándor Aurélt*; az államtudományi államvizsgálaton: *Bán Sándort*.

— **Új táborigyelmezés.** A király *Levendovszky Antal* kassai egyházmegyei róm. kath. világi áldozárt a báró *Kray 67. sz. gyalogezred* póttartalékában II. oszt. táborigyelmezés nevezte ki.

— **Kinevezések.** A vallás- és közokt.-ügyi m. kir. miniszter *Putsz Gaál Klára* okleveles kisdédóvónót a radácsi állami kisdédóvodához kisdédóvónóvé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Gurszky Anna* tókereterebesi és *Novák Anna* zborói áll. el. iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

A vallás- és közokt.-ügyi m. kir. miniszter *Absolon Berta* radácsi állami óvónót a znióváraljai állami óvodához áthelyezte.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. *Gyöngyössi László* bártfai állami algimnáziumi rendes tanárt jelenlegi minőségében a beregszászi állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **Eljegyzés.** *Nikelszky Zoltán* koll. tanítóképző-intézeti tanár eljegyezte *Csikó Annát* Kassán.

— **Házasság.** Sárosfalvi *Bittó Dénes* orsz. képviselő, özv. sárosfalvi *Bittó Kálmán* sz. beházi *Bartal Teréz* és néhai *Bartal Kálmán* volt pozsonymegyei alispán, utóbb miniszteri tanácsos fia, szeptember 9-ikén tartotta esküvőjét *Szentiván-Laborfalván* schütti és altenburgi *Mathachich Seethal* Elmával, néhai schütti és alten-

Schmidthauer-féle

Igmándi

keserűvíz, reggelenként felpohárral használva, meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivókurát gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdagadással, szívműködésében egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelítik, és saját érdeké-
Swaby F., Bein S., Duhström K. urak üzletében. — Nagy üveg 50 f., kis üveg 30 f.

burgi Matha-
burgi Matha-
falvi Sigmon

— Dr. H
orvosi gyak
megkezdte.

— Titka
kedők és Ke
távoznán, tis
volt egyleti

— Halá
szept. 3-ikén
szept. 5-ikén

— Fisch
útja. A kas
bérmátra in
kiséretében.
fogadta. Inn
Hosszúréttő
ünnepien
osztását Bán
esperes-pléb
számos dísz
püspök. Zen
főesperes dr
papsággal, t
Tamás sztro
vitte a város
Virágh Józse
bérmált a pü
Jankócz, Zs
Hanustalu k

— A B
azokat, a kül
hogy azokat
szept. 15-ikén

— Bete
hogy Bér F
tanár, a Sáro
elnöke, súly
badságért f

— He
állami tanít
— festőműv
illetményeik
netelével
délyezettvén
képző-intéze

— Köny
a Nemzeti M
tember 5-ikén
kör könyvt
Főfelügyelő
a könyvtár
elismeréssel
ságot, szaks
tüzetesen m
könyvtáros
Nagy örömt
pontosan, m
fáradtsággal
és a népké
jesebb és
sének adot

— Új
helyeken é
nalmainak
Nyársardó
egy tanító
állami el. i
lakással 35
egy tanter
készpénz, 8
róm. kath.
tanítói laká
lák épített
lipniken, K
és Vagrino

— Egy
zászlóaljbel
máson —
van. Szept
Kassán, a
nyug. örna
tért haza. I
egy darab
Hodek a s
a folyosói
gelyezi az
szobájának
eszméletlen

burgi Mathachich Seethal Ferencz és schütti és altenburgi Mathachich Seethal Ferencz sz. alsószentmihályfalvi Sigmond Elma leányával.

— **Dr. Hartmann Lajos** műtőorvos, sebész, szemész orvosi gyakorlatát Kassán (gróf Bercsenyi-utca 2. sz.) megkezdte.

— **Titkárváltás.** *Sziklai* Jenő, az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-íjak Egyletének titkára, Leipzigba távozván, tiszterét lemondott. Helyét *Bohrandt* Lajos, volt egyleti titkárral töltik be.

— **Halálozás.** *Makucz* Józsefné szül. Katona Ilona szept. 3-ikán, élete 36-ik évében, elhunyt. Temetése szept. 5-ikén volt az ev. ref. egyház szertartásai szerint.

— **Fischer-Colbric Ágoston** segédpüspök bérmaútja. A kassai segédpüspök augusztus 28-ikán hosszú bérmaútra indult Szekey Viktor szeminaryumi aligazgató kíséretében. 29-ikén ért Bártfára, a hol a kerületi papság fogadta. Innen rövid pihenés után Bányavölgyre indult. Hosszúúttól kezdve minden katolikus községben ünnepiesen fogadták. A bérmaút szentségének kiosztását Bányavölgyön kezdte, a hol Martényi Andor esperes-plébánoshoz szállott. Innen 30-ikán délután számos díszes fogat kíséretében Sztropkóra indult a püspök. Zemplén megye határán várta Katinsky Géza főesperes, dr. Schütz Nándor címz. kanonok a többi papsággal, továbbá a hatóságok és a nép. Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró üdvözölte a püspököt s vitte a városon keresztül a plébániai templomhoz, a hol Virágh József plébános várta híveivel. Sztropkón 31-ikén bérmaút a püspök s innen Nagydobrára ment. Azután Jankócz, Zsalobina, Matyasócz, Varanó, Sókút és Hanusfalva következnek.

— **A Kollégium** nagykönyvtára felkéri mindazokat, a kiknél a könyvtárba tartozó könyvek vannak, hogy azokat a könyvtárrendezés befejezéséig végezt szept. 15-ikéig beadni sziveskedjenek.

— **Betegség.** Részvétellel és sajnálattal értesültünk, hogy *Beér* Ferencz eperjesi állami tanítónőképző-intézeti tanár, a Sárosvármegyei Általános Népművelő-egyesület elnöke, súlyosan megbetegedett és e miatt félévi szabadságra kénytelen volt elmenni.

— **Helyettesítés.** Ludmann Paula eperjesi állami tanítónőképző-intézeti segédtanítónő részére — festőművészeti tanulmányainak folytatása végett — illetményeinek beszüntetésével s nyugdíjigényének szünetelésével az 1905/6. tanévre újabb szabadságidő engedélyeztetvén, helyettesítésével *Télessy* Ilona tanítónőképző-intézetekre képesített rajztanítónő bízott meg.

— **Könyvtárak vizsgálata.** Dr. *Fejérváry* László, a Nemzeti Múzeum könyvtárának tudós igazgatója szeptember 5-ikén megvizsgálta a Kollégium és a Széchenyikör könyvtárát, mint a Múzeumok és Könyvtárak Főfelügyelőségének megbízottja. A Kollégiumban főleg a könyvtárrendezés munkáját vizsgálta meg s őszinte elismeréssel emelte ki a rendezés gyorsaságát, pontoságát, szakszerűségét. A Széchenyikör könyvtárát is tüzetesen megvizsgálta a tudós igazgató Frenyó Lajos könyvtáros és dr. Wallentinyi Samu titkár jelenlétében. Nagy örömmel győződött meg, hogy Frenyó Lajos mily pontosan, mennyi hozzáértéssel, mily önzetlenül s mennyi fáradtsággal kezeli a Széchenyikör nagykönyvtárát és a népkönyvtárakat. A tapasztaltak felett legteljesebb és legőszintébb megelégedésének és elismerésének adott kifejezést.

— **Új iskolaépületek.** A folyó évben a következő helyeken építettek új — a törvény és a kor kívánalmainak megfelelő — iskola- és óvodaépületek: *Nyársárdon* áll. el. iskolai épület két tanteremmel és egy tanítói lakással 18,463 korona; *Sárosbárdányban* állami el. iskolai épület két tanteremmel és két tanítói lakással 35,500 korona; *Girálton* állami óvodai épület egy tanteremmel és egy óvónői lakással 10,850 kor. készpénz, 80 igaz- és 400 kézi-napszám, és *Darócson* róm. kath. iskolai épület egy tanteremmel és egy tanítói lakással 10,800 kor. vállalati összegért. Új iskolák építettek még: *Bártfaujfalván*, *Bodruszálon*, *Kislipniken*, *Kurimkán*, *Mlinarócson*, *Polomban*, *Pósfalván* és *Vagrincen*.

— **Egyszázados balesete.** *Hodek* Ferencz 32. vadász- zászlóaljbeli százados — ki legutóbb Eperjesen volt állomáson — csapatával most Kassa környékén gyakorlaton van. Szept. 2-ikán reggel néhány napra szobát bérelt Kassán, a Főutca 91. sz. házban, a mely *Sekulic* Mihály nyug. őrnagy tulajdona. *Hodek* késő éjjel 2 óra tájban tért haza. *Bandurai* János házmester kinyitotta a kaput, egy darabig elkísérte és a fél-lépcsőn visszafordult. *Hodek* a sötétségben tájékozatlanul tapogatózott, a míg a folyosóig ért, a hol egy kétszárnyú üvegajtó szegélyezi az emelet korlátját. *Hodek* azt hitte, hogy ez szobájának az ajtaja, kinyitotta és az udvar kövezetén eszméletlenül terült el. A házmester, a ki a borzalmas

jelenetnek tanúja volt, segítségért kiáltott, mire az utcán járkáló tisztek tömegesen verődtek össze az udvarban. Egy ezredorvos a helyszínen az első segélyben részesítette a szerencsétlen *Hodek*et, azután a katonakórházba szállították. A városunkban hosszú ideig állomáson volt százados balesete iránt nagy a részvét. A szerencsétlenül járt százados felépüléséhez kevés a remény.

— **Szintársulatunk Eperjesen.** *Krémer* Sándor szintársulatával szept. 18-ikán érkezik Eperjesre. Az első előadás szept. 20-ikán, a «Fecskefészék» lesz.

— **Thököly hamvai.** Kézsmárki forrásból következő hír járta újabban be a lapokat: „A kézsmárki ág. ev. egyházközség tegnap tartotta Kézsmárkon közgyűlését. Tárgysorozat előtt *Dianiska* Frigyes ev. lelkész *Kéler* Pál, a pár héttel ezelőtt elhunyt felügyelőről emlékezett meg kegyeletes szavakkal és emléket jegyzőkönyvileg és egy a polgári leányiskola részére teendő *Kéler* Pál-alapítvánnyal örökítik meg. Az elnöklő lelkész azután jelentést tett a Thököly-hamvak ügyében. Kimondta, hogy a Tisza kormány annak idején határozottan Kézsmárk városának ígérte — mint illetékesnek — a szabadsághős hamvait, de később a Fejérváry-kormány Eperjes városának szánta azon a réven, hogy Thököly ott járt iskolában. A múlt hetekben *Thaly* Kálmán dr. Török Aurél társaságában Kézsmárkra is ellátogatott és ott szemlét tartva, kijelentette, hogy *Thököly hamvainak melletti helyet nem is találhatunk, mint a kézsmárki új ev. templom. A tervet a templom kápolnájára már meg is csinálták, a tegnapi egyházi közgyűlés pedig a maga részéről tizenkéttagú bizottságot választott, mely a város részéről kiküldendő ugyanannyi taggal együtt, mint Thököly-bizottság, végzi ez ügyben a dolgokat. Az ülés jegyzőkönyvi kivonatban köszönetet mond *Thaly* Kálmánnak, dr. *Török* Aurélnak, *Burgyán* Aladár országgyűlési képviselőnek, kik már eddig is fáradoztak a Thököly-hamvaknak Kézsmárkon való elhelyezésén. Teljesen hiteles forrásból értesülünk arról, hogy *Thaly* Kálmán a fenti kijelentést nem tette. De nem is tette, mert akkor *minek tervezésének kápolnát, ha az új templom megfelelő?* A lapok ugyan azt irták, hogy a terveket a kápolnába már megcsinálták. De hiszen a kézsmárki új templomnak *nincs is kápolnája!* A dolog úgy áll, hogy mivel a templom maga *tűzveszélyes és stílusa nincs*, a bajon a kézsmárkiak úgy szeretnének segíteni, hogy az új templomhoz *hosszúútjának egy barok-stílusú új és tűzmentes kápolnát és ebbe helyeznek be a hamvakat.* De ehhez kettő kell Először: a *Műemlékek Országos Bizottságának beleegyezése.* Másodsor: *pénz.* Eddig *egy sincs meg. Tehát a kérdés eldöntése sincs meg!**

— **A Vörös-klastrom eladása.** Lapunkban megírtuk, hogy az eperjesi gör. kath. püspökség tulajdonát képező vörösklastromi birtokot dr. *Hartmann* Elek és br. *Luzsánszky* Félix vette meg. Mint értesülünk, az adásvételi szerződést a kormány nem hagyta jóvá, mert nézete szerint az eladásnak nyilvános versenytárgyalás alapján kell történnie.

— **A kolera elleni óvintézkedések** felülvizsgálata végett a belügyminiszter kiküldte Sárosvármegyébe dr. *Téry* Ödön min. osztálytanácsost, kir. közegészségügyi felügyelőt, ki szept. 9-ikén városunkba érkezett.

— **Az eperjesi, államilag segélyezett kereskedő-tanoncziskolába való felvétel** szept. 14-ikén délután 4 órakor a Koll. I. em. 3. sz. tantermében történik; a javító-vizsgálatok ugyanott szept. 19-ikén d. u. 4 órakor fognak megtartani; a tanítás szept. 20-ikán veszi kezdetét. Midőn szerencsém van ezt az érdekeltekkel közölni, egyszersmind felhívom arra, hogy iskolakötelességeiket a jelzett napon beiratás végett az iskolába küldjék. *Gamauf* György, keresk. tan. isk. igazgató.

— **A beiratkozások eredménye tanintézetekben.** A kollégiumi főgimnáziumba beiratkozott összesen 327 tanuló. A múlt tanév elején beiratkozott 317 tanuló; tehát a gyarapodás 10 tanuló.

— **Iskolaszéki ülés.** A helybeli ág. hitv. evang. I. egyház iskolaszéke szept. 1-jén dr. *Mikler* Károly elnöke mellett ülést tartott. A gyűlés elején az újonnan megválasztott igazgató: *Durst* Győző hálás szívvel köszöni meg a beléje helyezett bizalmat s ígéretet tesz, hogy igyekezni fog elődjének, *Oeschger* Adélnak nyomdokaiba lépni. Tetteiben mindenkor az iskola, az egyház és a haza érdeke fogja vezetni. Dr. *Mikler* elnök meleg szavakkal üdvözli *Durst*ot, működésére Isten áldását kéri s biztositja őt az iskolaszék bizalmáról, támogatásáról. — Ezután a polgári-iskolai kisegítő-tanítónői állás betöltésére került a sor. Három pályázat érkezett be: *Reich* Malvin, ki kitűnő eredménnyel szerepelt meg oktevelést a II. ker. áll. tanítónőképzőben; *Frenda* Gizella jeles oklevéllel és *Jelenik* Emma, a ki minden tárgyból kitűnő eredménnyel végezte tanulmányait az eperjesi áll. tanítónőképzőben s a kit a legmelegebben ajánlanak volt tanárai s különösen *Draskóczy* Lajos lelkész, a ki évek óta ismeri kötelességérzetét, nemes

lelkét, kiváló képességeit. Az iskolaszék dr. *Wallentinyi* Samu indítványára egyhangulag *Jelenik* Emmát választotta meg tíz hónapra kisegítő polg. isk. tanítónőnek. *Oeschger* Adél egyik német tárgyának helyettesítésével az iskolaszék *Durst* Győző igazgatót bízta meg.

— **A szinyei anyakönyvi kerület székhelyét** a belügyminiszter f. évi 51,320. sz. rendeletével Eperjes sz. kir. város területére helyezte. Ezt a rendeletet most a miniszter hatályon kívül helyezte és a *nevezett anyakönyvi kerület székhelyét továbbra is változatlanul Szinye községben hagyta.*

— **Elgázolta a bicikli.** Sajnálatos baleset érte *Magyar* József városi főjegyző kis leányát. Egy *Brauner* nevű fiatalember ugyanis — nem lévén neki elég széles az országút — az aszfalton biciklizett és a kapuból kilépő kis leányt elütötte. Szerencsére az elgázolás semmi komolyabb következménnyel nem járt. — Mi már hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a biciklizést csak úgy hemzsegetnek a gyalogjárókon s őket a rendőrség jóindulatába ajánlottuk! Íme, igazunk volt!

— **A kapualjak tűzbiztonsága** tekintetében igen üdvös határozatot hozott Eperjes sz. kir. város tanácsa. Kimondta ugyanis, hogy a kapualjakban elárúsítóhelyek többé nem engedélyezhetők és az eddigiek is október hó elsejéig beszüntetendők.

— **Beiratkozások és vizsgálatok a jogakadémián.** Jogakadémiánkon az 1905—1906. tanévre a beiratások szept. 1-jétől 12-ikéig tartanak; az előadások pedig szept. 16-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek szept. 13—15. napjain dékáni, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatukat szept. végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szept. 1-jétől 15-ikéig terjed. Jegyzet: A jogakadémiai hallgatók általában részesülhetnek a Kollégium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben. (Az erre nézve megállapított díjak a következők: ebéd- és vacsoráért az I. félévben — szept. 1-jétől decz. végéig — 60 kor., a II. félévben — jan. 1-jétől június végéig — 90 kor.; csak ebédért az I. félévben 34 kor., a II. félévben 50 kor. Az elmúlt tanév folyamán nagy-szabású új és kényelmes tápintézeti épület emeltek s az ellátást is megjavították.) Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Kollégium által évenként kiosztani szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsúak tandíjmentességre, tápintézeti-díj elengedésre s a jelentékeny alapítókéval rendelkező *Jogász* Segélyegylet támogatására számíthatnak. Ág. hitv. evang. lelkészek, tanárok és tanítók fiai, a mennyiben szorgalom és magaviselet tekintetében kifogás alá nem esnek, külön folyamodás mellőzésével a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai ifjúságválságot a kollégiumi nagy-könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll.

— **Kornay Margit** Budapesten. A vidéki «János vitéz»-ek versenyéről szólva, így ír az *Az Újság*: „A Királysínház igazgatósága meghívta nagyobb vidéki szinpadjaink János vitézeit, hogy egy több estére tervezett János vitéz-ciklus keretében lépjenek fel a Királysínházban. A vendégfellépésnek különösen verseny jellege lesz s a szereplők játékaról négytagú zsűri mond ítéletet. A János vitéz-versenynek czélját nem tudjuk, de ha színházi eseménynek, vagy attrakciónak vélte a színház igazgatója, ennek nem vált be. Ma este Kornay Margit, az eperjesi színház primadonnája játszotta el *Fedák* Sári szerepét — félig üres nézőtér előtt. Játékaról és énekéről kiméletesen hallgatunk, de szívesen elismerjük, hogy a felvonások végén tisztelői sűrűn megtapsolták. A Királysínház művészei és művésznői ma szerényen alkalmazkodtak a vidéki primadonnához.”

— **Eperjesi közbérlőhid.** *Kovács* Sándor, városi állatorvos a következőkben teszi közzé az eperjesi közbérlőhidnak 1905. évi augusztus havi kimutatását: Levágott 7 bika, 131 ökör, 31 tehén, 7 növendék, 8 bivaly, 99 borjú, 309 sertés és 250 juh; összesen 842 darab. Kényszervágásra került 2 szarvasmarha (lábtörés miatt), 1 sertés (hashártyagyulladás miatt). A közfogyasztástól elvonattott, illetve elásott 1 tehén (általános gümőkór miatt). Megsemmisített 4 szarvasmarha és 12 juh (métélykór miatt), 1 tehén- és 1 sertéstüdő (gümőkór miatt), 3 szarvasmarhatüdő és 2 sertésmáj (echinococcus miatt). Méhmagzat 4 tehén-nél, 16 sertésnél és 4 juh-nál találtott. A midőn városi állatorvosunknak mindenestre tanulságos adatait s közbérlőhidunk folyton emelkedő forgalmát közlésteszük, el nem mulaszthatjuk — közvetlenül szerzett tapasztalataink alapján, legnagyobb elismerésünk kifejezése mellett — a városi tanács figyelmét a következőkre felhívni: A mintaszerűen berendezett s tisztán kezelt vágóhid felé az út befásítandó s villamossal ellátandó. De különösen szükségesnek tartjuk — a később beálló korai sötétségre s a tisztántartás mun-

burgi Mathachich Seethal Ferencz és schütti és altenburgi Mathachich Seethal Ferencz né sz. alsószentmihályfalvi Sigmond Elma leányával.

— **Dr. Hartmann Lajos** műtőorvos, sebész, szemész orvosi gyakorlatát Kassán (gróf Bercsényi-utca 2. sz.) megkezdte.

— **Titkárváltás.** *Sziklai* Jenő, az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-íjak Egyletének titkára, Leipzigba távozván, tiszteről lemondott. Helyét *Bohrandt* Lajos, volt egyleti titkárral töltik be.

— **Halálozás.** *Makucz* Józsefné szül. Katona Ilona szept. 3-ikán, élete 36-ik évében, elhunyt. Temetése szept. 5-ikén volt az ev. ref. egyház szertartásai szerint.

— **Fischer-Colbrie Ágoston** segédpüspök bérmáúta. A kassai segédpüspök augusztus 28-ikán hosszú bérmáútra indult Szekey Viktor szeminiáriumi aligazgató kíséretében. 29-ikén ért Bártfára, a hol a kerületi papság fogadta. Innen rövid pihenés után Bányavölgyre indult. Hosszúúttól kezdve minden katolikus községben ünnepiesen fogadták. A bérmálás szentségének kiosztását Bányavölgyön kezdte, a hol Martényi Andor esperes-plébánoshoz szállott. Innen 30-ikán délután számos díszes fogat kíséretében Sztropkóra indult a püspök. Zemlén megye határán várta Katinszky Géza főesperes, dr. Schütz Nándor címz. kanonok a többi papsággal, továbbá a hatóságok és a nép. Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró üdvözölte a püspököt s vitte a városon keresztül a plébániai templomhoz, a hol Virágh József plébános várta híveivel. Sztropkón 31-ikén bérmált a püspök s innen Nagydobrára ment. Azután Jankócz, Zsalobina, Matyasócz, Varannó, Sókút és Hanusfalva következnek.

— **A Kollégium** nagykönyvtára felkéri mindazokat, a kiknél a könyvtárba tartozó könyvek vannak, hogy azokat a könyvtárrendezés befejezéséig végezt szept. 15-ikéig beadni sziveskedjenek.

— **Betegség.** Részvétellel és sajnálattal értesültünk, hogy *Beér* Ferencz eperjesi állami tanítónőképző-intézeti tanár, a Sárosvármegyei Általános Népművelő-egyesület elnöke, súlyosan megbetegedett és e miatt félévi szabadságra kénytelen volt menni.

— **Helyettesítés.** Ludmann Paula eperjesi állami tanítónőképző-intézeti segédtanítónő részére — festőművészeti tanulmányainak folytatása végett — illetményeinek beszüntetésével s nyugdíjigényének szüneteléseivel az 1905/6. tanévre újabb szabadságjót engedélyeztetvén, helyettesítésével *Télessy* Ilona tanítónőképző-intézetekre képesített rajztanítónő bízott meg.

— **Könyvtárak vizsgálata.** Dr. *Fejérváry* László, a Nemzeti Múzeum könyvtárának tudós igazgatója szeptember 5-ikén megvizsgálta a Kollégium és a Széchenyi-kör könyvtárát, mint a Múzeumok és Könyvtárak Főfelügyelőségének megbízottja. A Kollégiumban főleg a könyvtárrendezés munkáját vizsgálta meg s őszinte elismeréssel emelte ki a rendezés gyorsaságát, pontosságát, szakszerűségét. A Széchenyi-kör könyvtárát is tüzetesen megvizsgálta a tudós igazgató Frenyó Lajos könyvtáros és dr. Wallentiny Samu titkár jelenlétében. Nagy örömmel győződött meg, hogy Frenyó Lajos mily pontosan, mennyi hozzáértéssel, mily önzetlenül s mennyi fáradsággal kezeli a Széchenyi-kör nagykönyvtárát és a népkönyvtárakat. A tapasztaltak felett legteljesebb és legőszintébb megelégedésének és elismerésének adott kifejezést.

— **Új iskolaépületek.** A folyó évben a következő helyeken építettek új — a törvény és a kor kívánalmainak megfelelő — iskola- és óvodaépületek: *Nyársárdon* áll. el. iskolai épület két tanteremmel és egy tanítói lakással 18,463 korona; *Sárosbogyánban* állami el. iskolai épület két tanteremmel és két tanítói lakással 35,500 korona; *Girálton* állami óvodai épület egy tanteremmel és egy óvónői lakással 10,850 kor. készpénz, 80 igás- és 400 kézi-napszám, és *Darócson* róm. kath. iskolai épület egy tanteremmel és egy tanítói lakással 10,800 kor. vállalati összegért. Új iskolák építettek még: *Bártfaújfalván*, *Bodruzsálon*, *Kislipniken*, *Kurimkán*, *Mlinarócson*, *Polomban*, *Pósfalván* és *Vagrinczen*.

— **Egyszázados balesete.** *Hodek* Ferencz 32. vadász- zászlóaljbeli százados — ki legutóbb Eperjesen volt állomáson — csapatával most Kassa környékén gyakorlaton van. Szept. 2-ikán reggel néhány napra szobát bérelt Kassán, a Főutca 91. sz. házban, a mely *Sekulic* Mihály nyug. őrnagy tulajdona. *Hodek* késő éjjel 2 óra tájban tért haza. *Bandurai* János házmester kinyitotta a kaput, egy darabig elkísérte és a fél-lepcsőn visszafordult. *Hodek* a sötétségben tájékozatlanul tapogatózott, a míg a folyosóig ért, a hol egy kétszárnyú üvegajtó szegélyezi az emelet korlátját. *Hodek* azt hitte, hogy ez szobájának az ajtaja, kinyitotta és az udvar kövezetén eszméletlenül terült el. A házmester, a ki a borzalmas

jelenetnek tanúja volt, segítségért kiáltott, mire az utcán járkáló tisztek tömegesen verődtek össze az udvarban. Egy ezredorvos a helyszínen az első segélyben részesítette a szerencsétlen *Hodek*et, azután a katonakórházba szállították. A városunkban hosszú ideig állomáson volt százados balesete iránt nagy a részvét. A szerencsétlenül járt százados felépüléséhez kevés a remény.

— **Szintársulatunk Eperjesen.** *Krémer* Sándor szintársulatával szept. 18-ikán érkezik Eperjesre. Az első előadás szept. 20-ikán, a «Fecskefészék» lesz.

— **Thököly hamvai.** Kézmárki forrásból következő hír járta újabban be a lapokat: „A kézmárki ág. ev. egyházközség tegnap tartotta Kézmárkon közgyűlését. Tárgysorozat előtt *Dianiska* Frigyes ev. lelkész *Kéler* Pál, a pár héttel ezelőtt elhunyt felügyelőről emlékezett meg kegyeletes szavakkal és emléket jegyzőkönyvileg és egy a polgári leányiskola részére teendő *Kéler Pál* alapítvánnyal örökítik meg. Az elnöklő lelkész azután jelentést tett a Thököly-hamvak ügyében. Kimondta, hogy a Tisza kormány annak idején határozottan Kézmárk városának ígérte — mint illetékesnek — a szabadsághős hamvait, de később a Fejérváry-kormány Eperjes városának szánta azon a réven, hogy Thököly ott járt iskolában. A mult hetekben *Thaly* Kálmán dr. Török Aurél társaságában Kézmárkra is ellátogatott és ott szemlét tartva, kijelentette, hogy *Thököly hamvainak méltóbb helyet nem is találhatnak, mint a kézmárki új ev. templom. A tervet a templom kápolnájára már meg is csinálták, a tegnapi egyházi közgyűlés pedig a maga részéről tizenkéttagú bizottságot választott, mely a város részéről kiküldendő ugyanannyi taggal együtt, mint Thököly-bizottság, végzi ez ügyben a dolgokat. Az ülés jegyzőkönyvi kivonatban köszönetet mond *Thaly* Kálmánnak, dr. *Török* Aurélnak, *Bucyán* Aladár országgyűlési képviselőnek, kik már eddig is fáradoztak a Thököly-hamvaknak Kézmárkon való elhelyezésén. Teljesen hiteles forrásból értesültünk arról, hogy *Thaly* Kálmán a fenti kijelentést nem tette. De nem is tehetett, mert akkor *minek tervezésének kápolnát, ha az új templom megfelelő?* A lapok ugyan azt irták, hogy a terveket a kápolnába már megcsinálták. De hiszen a kézmárki új templomnak *nincs is kápolnája!* A dolog úgy áll, hogy mivel a templom maga *tűzveszélyes és stílusa nincs*, a bajon a kézmárkiak úgy szeretnének segíteni, hogy az új templomhoz *hozzaépítenének egy barok-stílusú új és tűzmentes kápolnát és ebbe helyeznék be a hamvakat.* De ehhez kettő kell Először: a *Műemlékek Országos Bizottságának beleegyezése.* Másodsor: *pénz. Eddig egy sincs meg. Tehát a kérdés eldöntése sincs meg!**

— **A Vörös-klastrom eladása.** Lapunkban megírtuk, hogy az eperjesi gör. kath. püspökség tulajdonát képező vörösklastromi birtokot dr. *Hartmann* Elek és br. *Luzsánszky* Félix vette meg. Mint értesültünk, az adásvételi szerződést a kormány nem hagyta jóvá, mert nézete szerint az eladásnak nyilvános versenytárgyalás alapján kell történnie.

— **A kolera elleni óvintézkedések** felülvizsgálata végett a belügyminiszter kiküldte Sárosvármegyébe dr. *Téry* Ödön min. osztálytanácsost, kir. közegészségügyi felügyelőt, ki szept. 9-ikén városunkba érkezett.

— **Az eperjesi, államilag segélyezett kereskedő-tanonciskolába való felvétel** szept. 14-ikén délután 4 órakor a Koll. I. em. 3. sz. tantermében történik; a javító-vizsgálatok ugyanott szept. 19-ikén d. u. 4 órakor fognak megtartani; a tanítás szept. 20-ikán veszi kezdetét. Midőn szerencsém van ezt az érdekeltekkel közölni, egyszersmind felhívom arra, hogy iskolaköteles tanonczkaikat a jelzett napon beiratás végett az iskolába küldjék. *Gamauf* György, keresk. tan. isk. igazgató.

— **A beiratkozások eredménye tanintézetekben.** A kollégiumi főgimnáziumba beiratkozott összesen 327 tanuló. A mult tanév elején beiratkozott 317 tanuló; tehát a gyarapodás 10 tanuló.

— **Iskolaszéki ülés.** A helybeli ág. hitv. evang. I. egyház iskolaszéke szept. 1-jén dr. *Mikler* Károly elnökelete mellett ülést tartott. A gyűlés elején az újonnan megválasztott igazgató: *Durst* Győző hálás szívvel köszöni meg a beléje helyezett bizalmat s ígéretet tesz, hogy igyekezni fog elődjének, *Oeschger* Adélnak nyomdokaiba lépni. Tetteiben mindenkor az iskola, az egyház és a haza érdeke fogja vezetni. Dr. *Mikler* elnök meleg szavakkal üdvözli *Durst*ot, működésére Isten áldását kéri s biztosítja őt az iskolaszék bizalmáról, támogatásáról. — Ezután a polgári-iskolai kisegítő-tanítónői állás betöltésére került a sor. Három pályázat érkezett be: *Reich* Malvin, ki kitűnő eredménnyel szerepelt meg oktevelést a II. ker. áll. tanítónőképzőben; *Frenda* Gizella jeles oklevéllel és *Jelenik* Emma, a ki minden tárgyból kitűnő eredménnyel végezte tanulmányait az eperjesi áll. tanítónőképzőben s a kit a legmelegebben ajánlanak volt tanárai s különösen *Draskóczy* Lajos lelkész, a ki évek óta ismeri kötelességérzetét, nemes

lelkét, kiváló képességeit. Az iskolaszék dr. *Wallentiny* Samu indítványára egyhangulag *Jelenik* Emmát választotta meg tíz hónapra kisegítő polg. isk. tanítónőnek. *Oeschger* Adél egyik német tárgyának helyettesítésével az iskolaszék *Durst* Győző igazgatót bízta meg.

— **A szinyei anyakönyvi kerület székhelyét** a belügyminiszter f. évi 51,320. sz. rendeletével Eperjes sz. kir. város területére helyezte. Ezt a rendeletet most a miniszter hatályon kívül helyezte és a *nevezett anyakönyvi kerület székhelyét továbbra is változatlanul Szinye községben hagyta.*

— **Elgázolta a bicikli.** Sajnálatos baleset érte *Magyar* József városi főjegyző kis leányát. Egy *Brauner* nevű fiatalember ugyanis — nem lévén neki elég széles az országút — az aszfalton biciklizett és a kapuból kilépő kis leányt elütötte. Szerencsére az elgázolás semmi komolyabb következménnyel nem járt. — Mi már hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a biciklisták csakúgy hemzsegnek a gyalogjárókon s őket a rendőrség jóindulatába ajánlottuk! Íme, igazunk volt!

— **A kapualjak tűzbiztonsága** tekintetében igen üdvös határozatot hozott Eperjes sz. kir. város tanácsa. Kimondotta ugyanis, hogy a kapualjakban elárúsítóhelyek többé nem engedélyezhetők és az eddigiek is október hó elsejéig beszüntetendők.

— **Beiratkozások és vizsgálatok a jogakadémián.** Jogakadémiánkon az 1905—1906. tanévre a beiratások szept. 1-jétől 12-ikéig tartanak; az előadások pedig szept. 16-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek szept. 13—15. napjain dékáni, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, a kik tényleges katonai szolgálatakat végezték, végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szept. 1-jétől 15-ikéig terjed. Jegyzet: A jogakadémiai hallgatók általában részesülhetnek a Kollégium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben. (Az erre nézve megállapított díjak a következők: ebéd- és vacsoráért az I. félévben — szept. 1-jétől decz. végéig — 60 kor., a II. félévben — jan. 1-jétől június végéig — 90 kor.; csak ebédért az I. félévben 34 kor., a II. félévben 50 kor. Az elmúlt tanév folyamán nagy-szabású új és kényelmes tápintézeti épületet emeltek s az ellátást is megjavították.) Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Kollégium által évenként kiosztani szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsúak tandíjmentességre, tápintézeti-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező Jogász Segélyegylet támogatására számíthatnak. Ág. hitv. evang. lelkészek, tanárok és tanítók fiai, a mennyiben szorgalom és magaviselet tekintetében kifogás alá nem esnek, külön folyamodás mellőzésével a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai ifjúsági- valamint a kollégiumi nagy-könyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll.

— **Kornay Margit** Budapesten. A vidéki «János vitéz»-ek versenyről szólva, így ír az *Az Újság*: „A Királyszínház igazgatósága meghívta nagyobb vidéki szinpadjaink János vitézeit, hogy egy több estére tervezett János vitéz-ciklus keretében lépjenek fel a Királyszínházban. A vendégfellépésnek különösen versenyyellegé lesz s a szereplők játékáról négytagú zsűri mond ítéletet. A János vitéz-versenynek célját nem tudjuk, de ha színházi eseménynek, vagy attrakciónak vélte a színház igazgatója, ennek nem vált be. Ma este *Kornay Margit*, az eperjesi színház primadonnája játszotta el *Fedák Sári* szerepét — félig üres nézőtér előtt. Játékaról és énekéről kiméletesen hallgatunk, de szívesen elismerjük, hogy a felvonások végén tisztelői sűrűn megtapsolták. A Királyszínház művészei és művésznői ma szerényen alkalmazkodtak a vidéki primadonnához.”

— **Eperjesi közvágóhíd.** *Kovács* Sándor, városi állatorvos a következőkben teszi közzé az eperjesi közvágóhídnak 1905. évi augusztus havi kimutatását: Levágatott 7 bika, 131 ökör, 31 tehén, 7 növendék, 8 bivaly, 99 borjú, 309 sertés és 250 juh; összesen 842 darab. Kényszervágásra került 2 szarvasmarha (lábtörés miatt), 1 sertés (hashártyagyulladás miatt). A közfogyasztástól elvonatott, illetve elásott 1 tehén (általános gümőkór miatt). Megsemmisített 4 szarvasmarha és 12 juh (métélykór miatt), 1 tehén és 1 sertéstüdő (gümőkór miatt), 3 szarvasmarhatüdő és 2 sertésmáj (echinococcus miatt). Méhmagzat 4 tehén-nél, 16 sertésnél és 4 juhnál találtott. A midőn városi állatorvosunknak mindenestre tanulságos adatait s közvágóhídunk folyton emelkedő forgalmát közléstesszük, el nem mulaszthatjuk — közvetlenül szerzett tapasztalataink alapján, legnagyobb elismerésünk kifejezése mellett — a városi tanács figyelmét a következőkre felhívni: A mintaszerűen berendezett s tisztán kezelt vágóhíd felé az út befásítandó s villamossággal ellátandó. De különösen szükségesnek tartjuk — a később beálló korai sötétségre s a tisztántartás mun-

kálataira való tekintettel — a villamosságnak az egész telepen való bevezetését, mert e nélkül legyőzhetetlen akadályokkal kellene ott megküzdeni. Ez a közbiztonság mindenesetre megérdemli a városi tanács részéről ezt az újabb sürgős intézkedést s a költséget, mely városunk nagy költségvetése mellett alig jöhet tekintetbe. Városi állatorvosunk ritka szakértelméről és példás buzgóságáról győződünk meg a helyszínén.

— **Tűz Eperjesen.** A Salvátor-víz kútkezelőségének vasúti raktára szept. 5-ikén éjjel 12 óra 35 perczkor teljesen leégett. A tűz továbbterjedésének meggátálása tűzoltóságunknak és Melczér felügyelőnek köszönhető. Melczér megtöltötte a mozdonyokat vízzel és így embe-reivel jelentékenyen segített elnyomni a szomszédos épületeket is veszélyeztető tüzet. A kár nagy, de a biztosítás révén megtérül.

— **A katonai csapatkórház felépítése tárgyában** a polgári és katonai hatóságok részéről kiküldött vegyes bizottság szeptember 11-ikén ülést tart.

— **Lóversenyek.** A szept. 24-iki lóversenyek érdekében a versenyintézőség már serényen dolgozik. A pályán a tribünök felállítását már megkezdték. A verseny iránt az érdeklődés igen nagy, annyira, hogy még külföldről is érkeznek kérdézők. Így valószínű, hogy a múlt évinél nagyobb számú nevezések lesznek. Az ügvetőverseny a kendei úton lesz. Érdekes újítások lesznek a totalizatornál. Ugyanis nemcsak öt- és tízkoronás tétek lesznek, mint eddig, de ez évben helyre-fogadások is eszközölhetők lesznek. A versenyintézőség a következőképen alakult meg: Elnök Piller Kálmán, titkár Lukovits Aladár, versenybíró Szinyei Merse Béla, totalizator-vezető Pallaghy Béla. Az Úrlovasok Orsz. Egyesülete részéről ki van küldve Liphay Béla.

— **A bártfafürdői Üdülő-otthon.** Bártfa sz. kir. város közgyűlésének erélyes intézkedése folytán végre befizette a bártfafürdői részvénytársaság a városi pénztárba azt az összeget, melyet a részvénytársaság a gyógydjákkal kapcsolatban már a bérlet kezdete óta az úgynevezett bártfafürdői szegényház-alapra beszedett volt s mely jelenleg már tekintélyes összegre, tudniillik 32,000 koronára szaporodott fel. A közgyűlés még a befizetés előtt foglalkozott az alappal és utasította a városi építész, hogy a felállítandó Üdülő-otthon tervét és költségelírányzatát készítse el.

— **Tűz Töltszéken.** Töltszéken e napokban tűz pusztított, melynek 14 lakóház és melléképület lett martalékká.

— **Hírek az E. T. V. E.-ből.** Egy érdekes taggal szaporodott az E. T. V. E. Cyganiewicz, a híres mesterbirkózó ugyanis belépett az Eperjesi Torna- és Vívóegyesület tagjai közé, sőt a legközelebbi háziversenyen — mely december második felében lesz — részt is fog venni.

— **A szociáldemokrata-párt** Eperjesen is erősen szervezkedik. Szeptember 3-ikán a cipész- és csizmadiamunkások tartottak gyűlést, melyen a szakegyesület meg is alakult. Szept. 6-ikán pedig a Vas- és Fém-munkások Szakegyesülete tartott nyilvános szakgyűlést, melyen a szervezkedés célját és hasznát fejtegették.

— **Pályázatok.** Brühl Menyhért prépost-esperes pályázatot hirdet a tarczai esperesi kerületben Lubottin, Roskovány, Hamborg és Tarca községekben lévő róm. kath. kántortanítói állomásokra. Javadalom 800 korona. Pályázatok a ker espereshez Héthársra küldendők. — Ondszik Pál róm. kath. h.-lelkész, mint iskolaszéki elnök pályázatot hirdet a tapolyi tankerülethez tartozó radomai róm. kath. kántortanítói állomásra.

— **Állami népiskoláink.** Érdekes füzetet adott ki a m. kir. vall.- és közokt.-ü. minisztérium az országban levő összes állami elemi népiskolákról. E szerint az 1904/5. tanévben az egész országban összesen 2147 áll. elemi népiskola volt 3967 tanerővel, és pedig 2052 tanítóval és 1915 tanítónővel. Az egyes vidékeket tekintve, a legtöbb állami iskola van a Királyhágón túl, a hol az állami iskolák a nemzetiségek közé ékeltek, pusztulásnak indult magyar faj, a székelység megóvása céljából is nem eléggé méltányolható magyar nemzeti kulturmisszió teljesítésére vannak hivatva. Aránylag még több állami iskolát találunk a Tisza és Maros szögében levő nemzetiségi vármegyékben. Tekintélyes az állami iskolák száma a Tisza jobbpartján, a mely vidékhez

Sárosvármegye is tartozik. A sárosvármegyei áll. elemi népiskolák kimutatásából látjuk, hogy Eperjesen, vagyis a vármegye központján kívül, a hol áll. elemi iskola felállítására csak a meglévő felekezeti népiskolákba be nem férő tankötelesek beiskoláztatása végett kerül napirendre, a városokban és a fontosabb és népesebb községekben, mint az egyes vidékek gócpontjain, így Bártfán, Kisszebenben, Zboron, Héthársan, Giralton, Berzeviczén már vannak állami iskolák. Felsőszividniken, mint az iskolailag rendezés alatt álló makoviczai járás székhelyén, áll. elemi népiskola szervezése már kimondatott és e nagyfontosságú állami népoktatási intézet megnyitását eddig csak technikai okok hátráltatták. Állami népiskola lesz Nagysáros községben is; Tótsóvár és az ehhez iskolailag csatlakozó Nemetsovár, Sóbánya, Enyicske, Salgó és Terjékfalva tarthatatlan állapotban levő népiskoláit szintén állami népiskola felállítására által nyer rendezést. A sárosvármegyei állami elemi iskolákról szóló kimutatásban még nem szerepelnek a makoviczai járáshoz tartozó Alsókomarnik (Felsőkomarnikkal) és Mesztiszko községekben szervezett és folyó évi szeptember hó elején megnyitott, továbbá Bercsalja, Felsőszividnik, Nagysáros, Nyársárd és Sárosbogyány községekben szervezett állami iskolák, a melyekkel a sárosvármegyei állami iskolák száma 42-ről 50-re, a tanerők száma pedig 80-ról 95-re emelkedik.

— **Ez is ok?!** Június 4-ikén az Országos Izraelita Tanítóegyesület Északkeleti Köre Eperjesen közgyűlést tartotta volt. A közgyűlésen sokan voltak jelen, sokan voltak távol. Többek között Matavovszky Béla, Sárosvármegye tanfelügyelője is a távollevők között volt. Ez lap társunknak: a FELVIDÉKI HIRLAPnak feltűnt. Nekünk nem tűnt fel. De feltűnik most a tanfelügyelőség hivatalos lapjának szeptember 1-jén megjelent számában közlött felhivatalos nyilatkozat, hogy „a kir. tanfelügyelő azért nem jelent meg a közgyűlésen és azon hivatalosan a kir. tanfelügyelőség sem volt képviselve, mert a meghívás nyitott levélben postára adott nyomtatványon történt”.

— **Modern ridikülők,** szivar-, pénz- és oldaltárczákkal valódi ezüst veretekkel Cattarino Sándornál Eperjesen.

— **Fajbaromfi.** A földművelésügyi m. kir. minisztérium csere czélokra 285 darab hímnemű fajbaromfit bocsátott a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület rendelkezésére. És pedig 195 opington-kakast, 23 bronzpulykát, 29 pekingi kacsát és 38 emdeni libát. Ezeket az eperjesi, kisszebeni és bártfai tenyésztők között fogják kiosztani. Megérkezésükről az egyesület hírlapilag fogja értesíteni az érdeklődő közönséget.

— **«Egy hétig kocsin a Balaton körül.** Útirajz írta dr. Löttevenyi Nagy Olivér. Kassa, 1905.» 16°, 45 l. Igen élvezetes stílusban megírt útirajz jelent meg e napokban dr. E. Nagy Olivér eperjesi jogakadémiai tanár tollából. A szerző kocsin járta körül a Balatont ezen a nyáron Balatonfüredtől a tihanyi révig. Ezen az érdekes kiránduláson szerzett benyomásait, tapasztalatait mondja el nekünk útirajzában. Balatonfüredből kiindulva Zsankán keresztül a bújbajos Badacsonyba vezet a szerző, a hol Kisfaludy Sándor kesergő szerelmének édes-bús emlékei teszik szentté a helyet. Majd Tapolca, Bacsányi János szülőhelye következik. Sámégen meglátjuk Darnay Kálmán híres múzeumát. Keszthely gazdasági tanintézetéről nevezetes. Közel van hozzá Hévíz. Balatonszentgyörgyön, Balatonkeresztúron át Fonyódra visz a szerző útja, majd Boglárta, Balatonföldvár és innen a tihanyi révhez.

— **Útelzárás.** A városi rendőrkapitányi hivatalnak 3732. sz. rendelete szerint a löcsei-úti 3. sz. Tarczahíd építésének tartamára a szekérközlekedés a mező-úton és a kálvaria-úti hídon történik. A terheltszekerek okvetlenül arra közlekednek. Könnyebb járművek azonban a vasúti töltés alatti átjárón is járhatnak. A gyalogjárók pedig a híd telett a Tarczán letesített ideiglenes átjárón közlekednek. Az építés ideje alatt a hídon vagy az állványokon való gyalogközlekedés tilos.

— **A becsületes megtaláló.** A szept. 4-iki hetivásárra bejött Salgórol Satrihovszky Dorottya is. A ki bizonyára korán kelt, mert ime — egy 2170 koronáról szóló eperjesi takarékpénztári betéti-könyvecskét talált. A könyvecske Ivanovics András nevre szólott, ki egyike a városunkban telepedett bolgár kertészeknek.

A becsületes megtaláló a betéti-könyvecskével azonnal a — takarékpénztárba sietett, a hol az egész összeget felvenni kívánta. A takarékpénztárban — miután a nem vinkulált könyvecskékre az előmutató kezéhez törtenik a kifizetés — az összeget akadálytalanul kifizették és az üressé vált könyvecskét átlukasztották. Sztrihovszky Dorottya már éppen tovább akart állni a zsákmánnyal, mikor a rendőrség megjelent és a becsületes megtalálót gondjaiba vette.

— **Tűzvész Sibán.** A sárosvármegyei Siba községben szept. 5-ikén a déli órákban nagy tűzvész pusztított.

— **Csikódíjazás.** Sárosvármegye lótenyésztőbizottsága, a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, ma vasárnap d. e. 9 órakor a marhavásártéren csikódíjazást tart.

— **Eredeti amatőr-fényképezési gépek,** friss és kifogástalan lemezek, papírok, továbbá vegyi-szerek gyári árjegyzék szerinti áron kaphatók Cattarino Sándornál Eperjesen. — Ugyanott eredeti áron megrendelhetők: Zeiss-, Götz-, Voigtlander- és Busch-féle lencsék s látszerészeti cikkek.

— **Zeneengedélydíjak iskolai czélokra.** Az alispán a községi zeneengedélydíjakból a bártfaijfalui róm. kath. népiskola új tantermének beburorozási és taneszközökkel való felszerelési költségeinek fedezésére 368 kor. 76 fillért; a daróczi róm. kath. népiskolai új építkezés előkészítési és a m. kir. államépítészeti hivatal által történt kijelölés és a történelem ellenőrzés költségeire 126 kor. 46 fillért; a sárosbogyányi újonnan szervezett két tantermi állami elemi iskola állandó elhelyezése céljából szükséges új építkezés előkészítési és az újonnan felállítandó tantermek felszerelési és beburorozási költségeire 269 kor. 38 fillért; a szinyei róm. kath. népiskola tantermének, illetőleg épületének átalakítási költségeire 209 kor. 88 fillért utalványozott ki.

— **A bártfafürdői háziurak ankéte.** Mecner Gyula újhelyi földbirtokos kezdeményezése és erélyes agitációja folytán a fürdői háztulajdonosok a múlt héten a fürdőben ankétre gyűltek, a melynek megvalósítása üdvös hatással volna a fürdő fejlődésére. Nevezetesen tárgyalták a csatornázás és vízvezeték, valamint a fürdőközlekedés ügyét. Elhatározták, hogy a városhoz csatlakozva, a fürdő világítását is rendbehozzák. Egyébként is több fontos újítást léptetnek életbe a fürdő érdekében. Az ankéten a részvénytársaságot Zimonyi Schwarcz, a várost Arányi Dezső tanácsnok képviselte.

— **A javítóintézet főlavató-ünnepélye.** A kassai m. kir. javítóintézet szept. 10-ikén, vasárnap a VII. nemzetközi börtönügyi kongresszus tagjainak látogatása alkalmából tartja főlavató-ünnepélyét. Az ünnepély sorrendje: 1. D. e. 10 órakor nagym. Bubits Zsigmond, v. b. t. t., kassai püspök úr misét mond az intézeti kápolnában D. e. 9 órakor az intézet protestáns és 9¹/₂ órakor az izraelita imateremben lesz istentisztelet. 2. D. e. 11 órakor az intézet ünnepélyes megnyitása: Himnusz. Lányi Bertalan, igazságügyi m. kir. miniszter főlavató-beszéde. Szózat. 3. D. u. 3 órakor a kongresszus tagjainak fogadása s az intézet bemutatása.

— **Modern tápita.** Idegesség, álmatlanság, vészegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules-sört használják újabban, mert e kitűnő malátatápsörkülönlegesség hatásos hízaló is; gyengélkedőknl, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital kapható minden jobb fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. Nagyan: Herkules-söröződe, Budapest, VII., Bethlen-tér 3., honnan postán 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel küldenek. Főraktáros Eperjesen: Holénia Béla, a «Szultán-forrás» kezelője.

— **Fenyeget a kolera.** Távol Keletről, nevezetesen Oroszországból a háborúk és tömeggyilkolások rémes leánya: a döghalál fenyegeti Nyugat országait. Oroszországban már hónapok óta dúl a kolera, mely most már Németországban, sőt Galicziában is jelentkezik. A fenyegető veszély a magyar kormány figyelmét nem kerülte el és Sárosvármegyéhez Kristóffy belügyminiszternek következő, az összes törvényhatóságokhoz intézett körrendelete érkezett: „A bel- és külföldi napisajtó közleményei, de a cs. és kir. külügyminiszter úr útján nyert hivatalos értesítés szerint is Poroszország Westpreussen tartományában a Visztula-folyam torkolatának melékén az ázsiai kolera hivatalosan is megállapított

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

KÖSSZEPÁD 1905.

KÖZMŰVÉTE
EJES
KÖZMŰVÉTE
NYOMÁNYOK
ELZÉSI
ÉRTÉSI
NYOMOK
ÁRNYÉKEK
OK
FOTÓK
EK
ILLUSZCIÓK
BIZVÁNYOK
KITTÁSOK
ALABÁLYOK
OIELEK
LENYIKOK
BOÉKOK
CIBASSAL
KÖVELEK
FALASZOK
CZÉRTYÁK
SZLÁK
IRODAÜZLETI
KÖVEK
ÉRTÉSEK
NÉGYEK
se,
girs,
ptos
jutyos
elkésésére.
NAGYVÁSZEKÜ
PÁIR-
IRÓSZER-
KATÁR...

esetei fordultak odaérkezett pont hogy valahol szakaszai körny egy az ország és pontján esetleg letlenül találja 16 ikán 78,571 köztisztaságra s minden koléber figyelmet — Tűz C Ferencz háza elharapódzott tott el. A t szomszéd köz A házak egy — Félmil ember jár-kel veszedelmé — mert hiszet hetne mentenl gyógyíthatnám Egyesület ligá koronát kellett kapja a SZANA mányt nyugtá segítségük az eg hogy ne akac tagokat gyűjt a József kir. bérház, Buda — Előmu ter a gölnicz donát képező Svedlér, Meré patakig vezet vagy motoros munkálati en — Meg kongresszusá szólítás folya tudósító urak ban Budapes f. évi október értekezletre vasúti igazol m. kir. földn mel fordulni kereskedelmi Szives részvé közölni. Kart ez értekezlet is közzétenni János, Kassa — A h zsunalisztika ország legrac és legerterjed érdekes, tarté más lap me kapja késhé gazdag anyá káját: a tel a külföld s és egyéb es jegyzéseket főmunkatár nagyobb r fényes nevü nyi Emil, Hacsak Gé Márton, Ka Nádas Sánd Bálint, Thu élén Braun Hangban, ségben új korábban t ára 2 kraj évre 8 ko 40 fillér (7 hivatala (1 séggel kül — Ba eset adta rencsésen a gyorsan Csütörtök zenetanár összetalálk Spitzkopf

esetei fordultak elő, és pedig a folyó felső folyása felől odaérkezett porosz tujajosok közt Joggal feltehető tehát, hogy valahol a Visztula felső, hozzánk közelebb eső szakaszi környékén is lehetnek koleraesetek. Nehogy egy az ország északkeleti vagy keleti részeinek valamelyik pontján esetleg behurcolható koleraerővel szembe kerüljön, ezért a köztisztaságra nézve előírt intézkedéseket hajtsa végre s minden koleraerővel szembe kerülésnek különösen éber figyelmet szenteljen.

— **Tűz Ólublón.** Aug. 26-ikán Ólublón Kreiger Ferenc házában az Alsó-utcán tűz ütött ki, mely elharapódzott és rövid idő alatt 15 lakóházat hamvasztott el. A tűz lokalizálásában a helybeli, valamint a szomszéd községek tüzoltósága tevékeny részt vett. A házak egy része biztosítva volt.

— **Félmillió.** Micsoda rettenetes szám! Ötszáz ezer ember jár-kelel a mi hazánkban biztos halállal; állandó veszedelmére a többieknek. És a félmillió tüdőbetegből — mert hiszen ezekről van szó — a legtöbbet meg lehetne menteni, ha idejében gyógyítóházban ápolhatnánk, gyógyíthatnánk. A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület ligába hívja a jobbakat. Évi négy vagy két koronát kellene tagdíjként fizetni. Minden tag ingyen kapja a SZANATÓRIUMI LAPOKAT, melyben minden adománnyal nyugtáznak. Ne olvassuk el a közönyvel a sorokat, segítsük az egyesület ügyét. Lehetetlenségnek tartjuk, hogy ne akadjon minden helyen egy-két úrhölgy, a ki tagokat gyűjtene. Taggyűjtő-ívekkel készséggel szolgál a József kir. herceg Szanatórium-Egyesület: Királyi-bérlőház, Budapest.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter a gölncizvölgyi vasút-részvénytársaságnak a tulajdonát képező vasút Szepesremete állomásából kiágazólag Svedlér, Merény és Roztok községek határára át Szepes-patakig vezetendő rendes vagy 1 m. nyomtávolságú gőz vagy motoros üzemű helyi-érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Meghívó.** Mint a gazdasági tudósítók első kongresszusának titkárához, számos oldalról vett felhívás folytán: van szerencsém a t. cz. áll. gazdasági tudósító urakat több fontos ügy megbeszélésére tárgyalás Budapesten a Köztelek-épületben (Üllői-út 25.) f. évi október hó 10-ikén délelőtt 10 órakor tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Kedvezményes árú vasúti igazolványért kérem a sárga lapon közvetlen a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz azon kérelemmel fordulni, hogy azt a folyamodók részére a m. kir. kereskedelmi miniszter úrnál kieszközölni kegyeskedjék. Szíves részvételüket tájékoztatás végett kérem fogom velem közölni. Kartársaimat kérem, hogy ismerős kartársaikat ez értekezletre meghívni, úgy az ottani helyi lapokban is közzétenni sziveskedjenek. Kartársi üdvözléssel: Kresz János, Kassa sz. kir. város áll. gazd. tudósítója.

— **A hírlapirodalom szenzációja.** A fővárosi zsurnalisztika valóságos szenzációja A NAP, ma az ország legradikálisabb, legszókimondóbb, legnépszerűbb és legelterjedtebb ellenzéki napilapja. A NAP független, érdekes, tartalmas és teljes krónikása a napnak s minden más lap megelőzésével már a kora reggeli órákban kapja kezhez a vidéki olvasó. Reggel olvashatja a lap gazdag anyaga sorában a nap egész történetét és kritikáját: a teljes országgyűlést, a politikai információkat, a külföldi s a vidék híreit, színházi, törvényszéki, sport- és egyéb eseményeket, továbbá a pontos és teljes tőzdelegyzéseket. A NAP felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek legnagyobb részét Ugron Gábor, a magyar ellenzék e fényes nevé vezéralakja írja. Belső dolgozóitársai: Ábrányi Emil, Bródy Mihály, Feld Aurél, Gergely István, Hacsak Géza, dr. Hajdu Miklós segédszerkesztő, Holló Márton, Kadosa Marcel, Kemény Simon, Mezei Ernő, Nádas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Thury Zoltán, Ugron Gábor. Ez a névsor — élén Braun Sándor szerkesztővel — kész program. Hangban, tartalomban, formákban, színekben s eleven-ségben új ez az újság. Külön szenzációja, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. *Egyes szám ára 2 krajczár; előfizetési ára egész évre 16 kor., fél-évre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér (70 krajczár).* Az érdeklődőknek A NAP kiadó-hivatala (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 9) kész-séggel küld mutatványszámot.

— **Baleset a Magas-Tátrában.** E napokban baleset adta magát elő a Tátrában, mely azonban szerencsésen minden nagyobb baj nélkül folyt le, miben a gyorsan alkalmazott segélynek nagy érdeme van. Csütörtökön, aug. 24-ikén reggel Nowak Vitislav, prágai zenetanár és Westrom, grubowoi, németországi gazda összetalálkoztak a Téry-menedékházban és onnan reggel Spitzkopf Urbán Márton vezetővel a *Hegyes-torony*

megmászására indultak. Egész délelőtt esett az eső és hideg volt, de azért szerencsésen megtették a túrt, azonban a leereszkedésnél, midőn már a legnehezebb részen túl voltak, közel a Nyereghez Nowak elcsúszott és 15 méteres — törmelékkel fedett — meredek szikla-oldalon lecsúszott. Állítása szerint elalélt a fáradtságtól és nem tudta, hova lép. Társa és a vezető a sebesülte nagy fáradtsággal a Téry-menedékházig elhúzták, honnan Westrom délután lejött Tátrafüredre a balesetről hírt hozni. Nyolcz óraker este Dalmady doktor két vezetővel útnak indult és éjjelkor felért a sebesülthez. Az illető fején szenvedett nagyfokú sérüléseket és azonkívül balkarján szakított nagy sebet, melyből egy elszakadt inrészlet lógott ki. Legaggasztóbb tünet volt azonban az agyrázkódás, mely szükségessé tette, hogy az illető hordágyon hozassék le, mert ott nem maradhatott, mivel kezén okvetlen operációt kellett végezni. Péntek délután nagy nehézségek közt Tátrafüredre érkezett az expedíció és itt szombatn reggel Réczey tanár, Jármay és Dalmady fűrdőorvosok együttes működésével megtörtént az invarrat és a végleges sebkötözés. A beteg szerencsésen láb nélkül maradt, az agyrázkódás tünetei elmúltak és mivel nem akarta övét aggodalomban hagyni, már 29-ikén délben képes volt még erősen bekötözve elutazni. A sebvarratokat majd otthon távolítják el sebéről. Miután a sebesült nem volt vagyonos, a Kárpátgyelet a szállítás és kötszerek költségét előlegezni akarta, azonban erre nem került a sor, mert két német fűrdővendég: Krehl, strassburgi egyetemi tanár és dr. Geibel Lipcséből, kik a sebesült iránt igen érdeklődtek, fedezték ezen költséget.

— **Meglepően szép, díszes bekötési-táblával** lepte meg az Endrei Zalán-féle *Világ történelme* szerkesztő-sége a munka előfizetőit. A tábla izléses, modern, gazdagon aranyozott; barna háta, zöld vászon oldalborítása, bronz dombor-lemeze elegáns, szép kötetet koronázza a munka első részét. Az előfizető, mely külön a munkához készült, szintén új, érdekes és szép. A vállalat minden tekintetben megérdemli az érdeklődést és támogatást, mert minden irányban jót szepet, kielégítőt nyújt. A díszes táblát az előfizetők ingyen kapták, a mi a vállalat bőkezűségének fényes bizonyítéka volt. Ezt a munkát igazán érdemes beszerezni, különösen most, a míg füzetekben folyik, mert így az egész munka majd fele-annyiba kerül, mint a mikor végig megjelent. Most 28 kor. az ára, ha pedig kész lesz a munka, megszűnik az előfizetéssel járó kedvezmény s 48 kor. lesz az ára. A munkából mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a *Világ történelme* kiadóhivatala: Budapest, Aradi-u. 8 sz.

— **Baleset munka közben.** Baran János, a löcsei-úti híd építésénél alkalmazott munkás, hétfőn munka közben lezuhant a hídról. A szerencsétlenül járt munkás súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Eperjes sz. kir. város főorvosának jelentése** az egészségügyi állapotáról. Augusztus hónapban az egészségügyi állapot — viszonyítva a múlt hónaphoz — jó. A városi kórházban kezelték 82 fekvő- és 276 járóbeteg. A v. fő- és alorvos magánygyógykezelés alatt állott 9 fekvő- és 17 járóbeteg. Előterbe léptek a gyomor és bél megbetegedései. A fertőző-bajok közül bejelentettek két vörheny-, egy számarhurut- és három trachoma-esetet. Élve született 16 fi, 24 leány, meghalt 16 fi, 13 nő; azaz 11-el több születés, mint halálozás. Különböző kóros, valamint orvosrendőri boncolás nem fordult elő. Áruba bocsátott nyolcz putton paradicsom, három kosár szőlő és két kosár körte rothadt volt, a miért el lett kobozva.

— **Mezőgazdasági kiállítás Putnokon.** A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület Putnokon szept. 28-ikától okt. 2-ikáig bor-, szőlő- és gyümölcskiállítást rendez. Ez alkalommal bemutatásra kerülnek a borkezelés, a pinczekezelés és a gyümölcsészethez szükséges anyagok, eszközök, gépek és berendezések, úgy-szintén méhészeti termények és kellekek, juhtúró, befőtt-gyümölcsök, zöldségfélék (különböző gombák és áfonya is), szilvórium és egyéb pálinkafélék. Bejelentési határidő szept. 20-ika. Az eddigi bejelentésekből ítélve, a kiállítás igen érdekes lesz, a mennyiben számos gépujdonság s Felsőmagyarország különleges terményei fognak kiállítani. A bíráló-bizottság rendelkezésére több pénzdi és elismerő-, valamint díszoklevél áll. A kiállítás alkalmával Putnokon tartják közgyűlésüket az Országos Erdészeti és Bányászati Egyesület gömöri osztálya, a Gömörvármegyei Orvosok és Gyógyszer-szek Egyesülete, a Gömörvármegyei Községi- és Kör-jegyzői Egyesület és a Gömörvármegyei ref. Papok és Tanítók Testülete.

— **Rendelet a magyar szóért.** A királyi tanfelügyelők rendeletet kaptak, hogy az 1878. évi XVIII. törvény-cikket hajtsák végre. S különösen arra ügyeljenek, hogy a nemzetiségi képzőkből oklevélhez ne juthasson olyan ifjú, a ki magyarul beszélni, fogalmazni és tanítani nem tud. E cél elérésére utasítja a rendelet a tanfelügyelőket, hogy a már most kezdődő iskolaév kez-

dete előtt kérjék be a nem magyar tanítványok kép-zők tanmenetét és a használatban levő könyvek egy-egy példányát. Rendeli továbbá, hogy egy évben lehetőleg többször, de legalább kétszer látogassák meg a nemzetiségi képzőket; az osztályvizsgálatokon legyenek jelen; a képesítő-oklevelet csak akkor írják alá, ha meggyőződtek, hogy a jelölt jól tud magyarul. A rendelet eddig a tanfelügyelőt a törvény erejével támogatja, de a többi része már csak óhajítás, mert például azt mondja: a tanfelügyelő hasson oda, hogy a hol nincs, gyakorlóiskolát állítsanak; hasson oda, hogy a képzőbe felvételi-vizsgálattal csak kivételesen vegyenek fel növendékeket; kívánatos, hogy a képesítővizsgálatnak magyar dolgozatot illetékes főhatóság a tanfelügyelővel egyetértőleg állapítsa meg; sőt az illetékes főhatóság kívánságára hajlandó az ügyvezető miniszter államköltségen magyar nyelvtanáról és gyakorlóiskolai tanítóról is gondoskodni; s mindezek hegyébe nem zárkózik el az államsegély engedélyezésétől sem.

— **Ebzárlat.** A rendőrkapitányi hivatal a következő hirdetményt tette közzé: „Aug. 29-ikén reggel 7 óra tájban Grieger Tivadar eperjesi lakos sárga szőrű nagy kutyája a helybeli piacdon feltűnően marakodott s ennek folytán a gypmesteri telepen elzárattuk és állatorvosi megfigyelés alá helyeztettük. Miután a m. kir. állatorvos ezen az eben a veszettséget mai napon megállapította, ezennel közhírré teszem, hogy Eperjes város területére mai naptól kezdve — bezárólag okt. 11-ikéig — az 1888. VII. t.-cikkhez kiadott rendelet 188. §-a alapján, 40 napi ebzáratot rendeltem el. Az ebzárlat ideje alatt minden kutya otthon megkötve tartandó, az utcán pedig szájkosárral ellátva pórázon vezetendő. A szabadon járó kutyákat a gypmester elfogja és kiírja. A tulajdonosok ellen pedig, az 1888. évi VII. t.-cikk 154. §-a i) pontjába ütköző kihágás miatt, az eljárást is meg fogom indítani. Együttal felhívom az eb-tulajdonosokat, hogy a zárlat idején a kutyájukon észlelt megbetegedést a rendőrhatalomnál sürgősen bejelenteni el ne mulasztják. Eperjes, 1905. szept. 2. Halmi János, h. rendőrkapitány.”

— **Postai újítás.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter üdvös rendeletet adott ki az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a felvevő tisztviselő először a felvevőkönyvből vette be, aztán feladó-vevényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ez eljárást másolólapokkal végzik, azaz a felvevőkönyv egyik lapja recézett vényekből áll, melyre a tisztviselő felírja a címzett nevét, a mely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a felvétel gyorsítja, a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőknek pedig kevesebb munkát ad. A rendelet szept. 1-jén lépett életbe.

— **A jogakadémia 1905/6. I. félévének tanrendje.**
A) Kötelező tantárgyak. I. évfolyam. Bevezetés a jog-és államtudományokba, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. E. Nagy Olivér. — Római jog, heti 8 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon. — Magyar alkotmány és jogtörténet, heti 7 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. — II. évfolyam. Jogbölcsélet, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Erekly István. — Magyar magánjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. — Nemzetgazdaságtan, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. — III., vagyis jogtud. évfolyam. Büntetőjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon. — Peres- és perenkívüli eljárás, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. — Keresk. és váltójog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. — Osztrák magánjog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. — IV., vagyis államtud. évfolyam. Politika, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. E. Nagy Olivér. — Magyar közigazgatási jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Erekly István. — Egyházi jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. — Magyar pénzügyi jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. B) Speciál-kollégiumok. Művelődéstörténet, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. — Bölcslelettörténet, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. — Közgazdasági seminárium, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. — Gyakorlatok a polgári eljárásból, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. — Az állampolgárságról, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. E. Nagy Olivér. — Az európai államok felsőházai, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. E. Nagy Olivér. — Az ausztriai birodalmi alkotmány, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. E. Nagy Olivér. — Magánjogi seminárium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. — Közigazgatásjogi speciál-kollégium, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Máriássy Béla. — Közigazgatásjogi seminárium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Erekly István. — Angol nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. — Francia nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. — Olasz nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső.

Egy teljesen új, remek hangú, pedál nélküli
Czimbalom
a legjutányosabb árban eladó.

Cím: Kullman József, Tótsóvár 78. házszám, a rom. kath. templom átellenében.

Cservenka Natália
„Medulin“-ja

törv. védett, a magas minisztérium által engedélyezett **haj-ápoló víz.** Kipróbált, ártalmatlan és úgy öregek-, mint fiataloknál csodaszzerű hatású növény-vegykészítmény, mely időközben használva, pompás hajnövést eredményez, fejkorpát megszüntet, a haj hasadását és korai őszülését megátolja.

Ára 4 korona.

Kapható az egyedüli feltalálónál:

Cservenka Natáliánál, Szepes-Igló.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,

orvosok tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában lényegesen előnyösebb, mint más kátrány-szappanok.

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen illó pikkely-sömör, elődli kútegek, egyesítenek orvosság, ótvár, fagyda, lábizzadás, fül- és szemkórtól. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fül-kátrány-nak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Jótett bőrbetegségeknek elkerülést nyújt.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint a legfinomabb kátrány-szappan az a lehető tisztább tisztaságot biztosítja, a gyermekeknek valamennyi lebetegése ellen tökéletesen hatásos, mosdó és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

50% glicerín-tartalommal és finom illattal. Mint kiváló bőrpoló szer kitűnő eredménnyel használható továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

Kitűnő, napvittás, szepítő, miltsezer és egyéb bőrbajok ellen.

Az minden fajnak 70% kátrány-szappant tartalmazó kátrány-szappant és borax-szappant kérik és nézzék meg az itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjelzését minden címen.

Kitűnő díjazott a párisi világkiállításon 1900. Bécsben 1888-ban és aranyéremmel a párisi világkiállításon 1900.

Minden egyéb gyógy- és szepítő szappan, mely Berger-féle gyártmányú, a minden szappanhoz mellékelte használati utasítást is tartalmaz.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben. Nagyban: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.** Magyarországi főosztály: **Fürk József gyógyszerár, B. díszes, Király-utca, Thalmanyer és Seitz, Zrínyi-utca, Kicsinyben Magyarország összes gyógyszerárjaiban.**

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarország összes gyógyszer-tárában.

724—1905. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelése alatt álló **sófőző-üzem 1906. évi anyag- és terményszükségletének biztosítása** céljából árlejtés hirdettetik.

I. csoport: **Termények és takarmányok:**

- 180 q búzára hl.-ként 75 kg. súlylyal,
- 330 q rozsra " 71 " "
- 40 q zabra " 43 " "
- 60 q szénára,
- 25 q zsúpszalmára.

II. csoport: **Olajok és kenőanyagok:**

- 500 kg. repce-égőolajra,
- 500 kg. dynamo-gépolajra,
- 400 kg. hengerolajra,
- 18,000 kg. nyers, szűrött, schodniczai kőolajra (Diesel-motorok hajtásához).

III. csoport: **Építési anyagok:**

- 100 prizma (à 2 m.) törött mészkő-kavicsra.

Ezen termények és anyagok a beálló szükséghez képest 1906. évi január, április, július és október hó elején esedékes negyedévi részletekben, esetleg szükség esetén felszólítás után nyolcz nap alatt a sóvári kir. főbányahivatal szertárába beszállítandók lesznek.

A magyar nyelven szerkesztett és egykoronás belyeggel ellátott zárt ajánlatok — melyek csoportonként külön-külön teendőik és melyekben az ajánlott egységárak számok- és betűkkel pontosan kiirandók — még az anyagok származási helye is megnevezendő, és az ajánlott egységárnak megfelelő 5% bánatpénzzel felszerelve, **jólyó évi október hó 12-ik napján délelőtt 10 óráig** nevezett hivatalnál tartandó versenytárgyalásra annál is inkább benyújtandók, mivel elkészen beérkezett, vagy utóajánlatok feltétlenül visszautasított fognak.

A bánatpénz készpénzben vagy elfogadható állami értékpapirokban a napi-árfolyam 90%-ával számítva, csatolandó.

Továbbá köteles ajánlattevő ajánlatában kitenni, hogy az árlejtési feltételeket — melyek alulírott m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor betekinthetők — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Végül fentartja magának alulírott főbányahivatal azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhat és a szállítást — tekintet nélkül az ajánlott árakra — azoknak ítélhesse oda, kiket a szállítás teljesítésére legmegbízhatóbbnak talál.

Sóvár, 1905. szeptember hó 5.

M. kir. főbányahivatal.

A „Pesti Napló“
új karácsonyi ajándéka.

Modern
Magyar Festőművészek

a czíme új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándékkul szántunk t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékunk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Album“-nak, mégis mint teljesen önálló mű, gyönyörű foglalata lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű díszművek szépségszerű példányait terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e díszes sorozatát folytatja most a Pesti Napló új és minden eddigi ajándékát túlszárnyaló díszművel: a **Modern Magyar Festőművészek-vel.**

Ötven nagyszabású festményt szemelünk ki a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és **gyönyörű, több színnyomású képekben.**

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben **jelebb festőkön** vonzóan megírt életrajzát. A szöveget, a mely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkiadást újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőnkön kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre **megszakítás nélkül** a „Pesti Napló“-ra előfizet. — Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., 1/2 évre 14 kor., 1/4 évre 7 kor., 1 óra 2 kor. 40 fill.

Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel

a „Pesti Napló“ kiadóhivatala.

Amerika

Abreise aus Havre jeden Samstag.

Französische Linie.

Bequeme, rasche Fahrt, ausgezeichnete Verpflegung sammt Wein u. Liqueur. Fahrkarten nach allen Stationen sämtlicher amerikanischen Bahnhöfen zu Originalpreisen. Nähere Auskünfte ertheilt gratis und franco.

Französische Linie

WIEN, IV., Weyringerg. 8.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s dúsán felszerelt

Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, cégkártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézkedések, címkek, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és más íróeszközök czégnomással.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítása, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása.
Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók izléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, táncrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítása. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóberendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítendő nyomtatványokról — postafordultával.

Árlejtési hirdetmény.

500–800 méteröl
tiszta bükk-dorongfa

vagy
500–800 méteröl kemény, vegyes • bükk, tölgy, gyertyán
tüzelfa

szállítása iránt árlejtést hirdetünk.

Szállítási határidő: alulírott igazgatóság által meghatározandó részletekben, 1905. évi október hó 1-től 1906. évi június hó 30-ikáig.

500 korona készpénz- vagy értékpapír-bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 20-ikáig beküldendők.

EPERJESI VILLAMVILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITTELI
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 igazgatósága.

Eperjes, 1905. aug. 31.

!! FIGYELEM !!

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy a Vomberg István-féle csódtömeghez tartozó árukat árverésen megvevén, abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy t. vevőimnek magyar és francia cognacokat, magyar és francia likőröket, finom borokat és rumokat, orosz és angol teákat (Hornimann-féle), stb., stb. rendkívül olcsó árban eladhatom.

A nagyérdemű közönség további szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

KÖNYA MIKLÓS

fűszer- és csemegekereskedő Eperjesen.

KIVÁLÓ VASPRÁEPARATUM
 a KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Elsőrangú magyar vas-specialitás kitűnő sajátosságaiért, úgymint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés, kellemes íz és magas vas-tartalom (100 gramm borban 0.05 tiszta vas), az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter úr engedélyvel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák, de egyik utánzat sem azonos az én készítményemmel. — különbözik már az előállítási módban is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek.

Kis üveg 3-20, nagy üveg 6 korona. Kapható az ország összes nagyobb
 Telefon 58-47. gyógyszer-táraiban és főelárúító-helyén: Telefon 58-47.

MAGYAR KORONA-gyóggyár, BUDAPEST, KÁLVIN-TÉR.

Arok-utca 37-ik számú házban a
II. emeleti lakás kiadó.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószert puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.
 Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér
 Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.
 Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kasewits J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.

Schicht-szappan!

(«Szarvas»- vagy «kulcs»-szappan.)

Legjobb, legkiadósabb s azért a leg-
 olcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a szarvas- vagy a kulcs-védjeggyel legyen ellátva.

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében Eperjesen.

Egy szám Budapesten és a vidéken
 2 krajcár.

A NAP

Szenzációs tartalom.
 Radikális ellenzéki politika.
 A legelérhetőbb és legnépszerűbb magyar napilap.

Feljelölő szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.
 Főmunkatárs:
 Abrányi Emil.

Politikai
 cikkkel legnagyobb
 részét írják:
 Ugron Gábor.
 és Mezől Ernő.

Az összes lapok meg-
 előzésével már kora
 reggel megérkezik az
 összes vidéki városokban.

A legkitűnőbb magyar lap
 a legolcsóbb is.

Előfizetés:
 Negyedévre 4 kor. (2 frt.)
 1 hónapra 1.40 kor. (70 kr.)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, Rökk Sallárd-utca 9.

„MAYER“-gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság, Szombathely.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

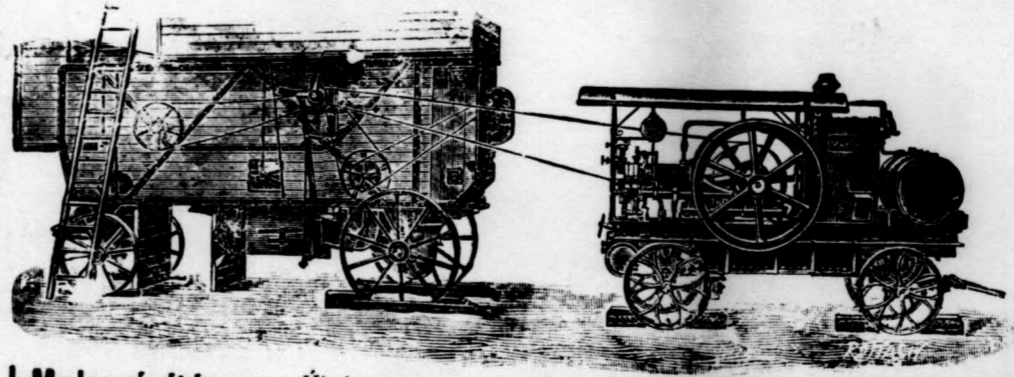
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, u. m.: vetőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecsakavágók, répvágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben; kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2–50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítéssel: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű borprések, szállózúzó és szabad. víznyomású borsajtók.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Most, ho
 tartani, saj
 ben egyará
 ügye, sőt a
 tetni akarta
 mestert ar
 február 18-
 sakor, ünne
 új alkotás

Ez az e
 Kell, hogy
 tényállás

Az aug
 lésen a leg
 feltételek
 szükséges
 a dolog re
 végére ok
 téknek, el
 nem kész

De leg
 hogy Eper
 a vízvezet

szükséges
 denki, hog
 vezetékek

elő van
 állásukba

legközele
 nem lenn
 szavazata
 fontosab
 nem tek

AZ «

A há
 útján sok
 ban s a ja
 kapnak a
 pl. egy-eg
 rendszeren
 orosz ma
 katona h
 hogy nem
 deni). He
 fogják itt
 zóten hi

Most
 tengeri-ü
 formán s
 «A balti
 következ
 got tudt
 admirális

Itt r
 rosszabb
 még an
 a japán
 és lövöl
 a győze
 A n
 veranda